

REGISTRERBARA TILLÄGGSFÖRMÅNER ENLIGT APL 11 §

I Förbättringar beträffande villkoren för erhållande av minimiförmånera) Pensionsåldern

Pensionsåldern får i hela år väljas lägre än 65 år.

b) Definitionen av arbetsoförmåga

Villkoren för erhållande av invalidpension må utvidgas utöver vad 4 § 3 mom. APL stadgar genom att i villkoren för pensionsskyddet intaga följande bestämmelse:

Rätt till halv invalidpension tillkommer arbetstagare, vars arbetsförmåga kan uppskattas på grund av sjukdom, lyte eller skada vara utan avbrott minst under den i 4 § 3 mom. APL avsedda tiden nedsatt med åtminstone två femtedelar, men inte till den grad, att han är berättigad till pension enligt sagda lagrum.

Arbetsförmågans nedgång bedöms genom att jämföra arbetstagarens återstående förmåga att förtjäna med denna hans förmåga innan sjukdomen yppade sig eller han ådrog sig lytet eller skadan.

Har i 1 momentet avsedd arbetsoförmåga begynt sedan 360 sådana dagar förflutit från detta arbetsförhållandes upphörande, för vilka arbetstagaren icke erhållit dagunderstöd enligt lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor, är arbetstagaren icke berättigad till invalidpension enligt sagda moment. Det föregående gäller dock inte i andra meningen av 4 mom. 6 § APL avsett fall och ej heller arbetstagare, som på grund av sitt ifrågavarande arbetsförhållande erhållit enligt 6 § 3 mom. APL bestämd full invalidpension och vars arbetsförmåga då denna invalidpension upphör ytterligare nedgått till den grad i 1 momentet avses.

Får arbetstagare invalidpension enligt 1 momentet och nedgår hans arbetsförmåga till den grad, att han är berättigad till invalidpension enligt stadgandena i 4 § 3 mom. APL, förändras hans pension till full invalidpension, som bestäms enligt samma grunder som den tidigare pensionen. Har dock arbetstagaren medan han erhöll invalidpension enligt 1 momentet varit i arbetsförhållande eller varit företagare och på denna grund är berättigad till APL-, KAPL-, FÖPL- eller LFÖPL-pension sålunda, att vid fastställandet av den pension, som i enlighet härmed skall utgå till honom, beaktas den till pensionsåldern återstående tiden eller motsvarande förtjänst, utbetalas till honom av den fulla pension, som bestäms enligt detta försäkringsavtal/dessa bestämmelser, där annat inte följer av stadgandena i 8 § APL, den del, som grundar sig på den i 6 § 3 mom. APL angivna tiden.

c) Utvidgning av villkoren för familjepension

Villkoren för familjepension får utvidgas som följer:

- 1) Beträffande familjepension iakttas inte den i 4 a § 1 mom. APL angivna åldersgränsen 40 år, inte heller tidsbegränsningen 3 år. Tidsbegränsningen skall dock tillämpas, ifall förmånslåtare från äktenskapets ingående till sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension; och
- 2) Åldersgränsen 18 år i 4 a § och 4 b § APL ändras till 21 år.

II Tilläggsförmån beträffande ålders-, invalid- och arbetslöshetspensionens belopp

Omfattar pensionsskydd tilläggsförmån beträffande pensionens belopp, skall definitionerna av pensionsåldern och av arbetsoförmågan för tilläggsförmånens del vara desamma som i grundpensionsskyddet.

Är arbetsoförmåga föranledd av sjukdom, lyte eller skada som arbetstagaren var behäftad med vid arbetsförhållandets början, har han rätt till invalidpension på grund av tilläggspensionsskydd endast ifall han blivit arbetsoförmögen efter att ha inträtt i tilläggspensionsskydd och tidigast ett år efter arbetsförhållandets början.

a) Storleken av ålderspension

Storleken av ålderspension skall bestämmas enligt följande principer.

Storleken av full tilläggspension beräknas sålunda, att den av tilläggspensionen och den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundpensionen bildade fulla målsatta pensionen utgör det i villkoren för pensionsskyddet bestämda procentbeloppet p % av den pensionsgrundande lönen. Är arbetstagarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionsskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringstiden n månader, utgör den målsatta pensionen den av antalet till pension berättigande hela tjänstgöringsmånader utvisade n:te delen av dess fulla belopp.

Tilläggspensionens belopp begränsas sålunda, att den tillsammans med APL- och KAPL-ålderspensioner ävensom andra sådana på arbets- och tjänsteförhållande samt på FÖPL- och LFÖPL underkastade verksamhetsperioder som företagare grundade ålderspensioner, som av arbetsgivare anmäls till beaktande, utgör högst 60 % (eller 66 %) av den högsta APL-pension grundande lönen.

Vid verkställandet av ovan sagda begränsning kan dessutom såsom folkpension motsvarande avdrag beaktas antingen

- folkpensionens grunddel, eller
- det i APL 8 § avsedda sammanlagda beloppet av folkpensionens grunddel och fulla understödsdel för ensamstående barnlös person i tredje kommungruppen (FPL 27 §).

Avtal får träffas, att ålderdomspensioner i grund av FÖPL och LFÖPL underställda verksamhetsperioder som företagare alltid skall beaktas vid ovannämnd begränsning.

Då den till pension berättigande tjänstgöringstiden beräknats från en senare tidpunkt än den då arbetsförhållandet begynte skall vid uträknandet av tilläggspensionens storlek på APL-grundpension den del, som motsvarar tid, vilken ej beaktats vid uträkningen av den målsatta pensionen, likställas med fribrev för övriga arbetsförhållanden.

Dessutom må tilläggspensionens storlek bestämmas så, att den av tilläggspension, som bestämts på ovan angivet sätt, utgör den proportionella del, som motsvarar den från tilläggspensionssystemets ikraftträdande till pensionsåldern beräknade andelen av hela den till tilläggspension berättigande tjänstgöringstiden.

När en icke registrerad pensionsanordning ändras till registrerad, må i villkoren för pensionsskyddet dessutom bestämmas, att pensionen enligt det nya systemet alltid för varje arbetstagare skall vara minst så stor, att den motsvarar de till det tidigare pensionssystemet hörande medel, som för hans del skall överföras det nya systemet till godo. På motsvarande sätt må förfaras även då villkoren för registrerad pensionsanordning ändras.

Den pensionsgrundande lönen skall bestämmas på samma sätt som den bestämts för vederbörandes grundpensionsskydd.

Den till pension berättigande tjänstgöringstiden. Beräkningssättet skall bestämmas i villkoren för pensionsskyddet. Tjänstgöringstiden kan även väljas så, att den avviker från den verkliga tjänstgöringstiden. Tjänstgöringstid efter pensionsåldern må icke räknas som till pension berättigande tjänstgöringstid.

APL - grundpension skall beräknas utan beaktande av samordning enligt 8 § APL och utan beaktande av den tid, arbetstagaren möjligen tjänstgjort utöver pensionsåldern. Grundpensionerna (och även tilläggs pensionerna) skall beaktas ombildade så, att de motsvarar pensionssystemets pensionsålder. Höjningen av grundpensionen enligt 5 a § och 7 b § APL likställs vid beräkningen av tilläggs pensionens storlek med övriga arbetsförhållandens fribrev. Förhöjning av grundpensionen enligt APL 7 c § tas inte i beaktande vid uträknande av tilläggs pensionens storlek enligt punkterna II a och II b.

Procenttalet p skall väljas så, att det är högst 66.

Den till full pension berättigande tjänstgöringstiden n skall väljas så, att n ligger mellan 300 och 504 månader.

I pensionssystem med lägre pensionsålder än 65 år, må till ålderspension anslutas en folkpension motsvarande tilläggsdel, som utbetalas från systemets pensionsålder till folkpensionens pensionsålder. Storleken av denna tilläggsdel skall bestämmas till det belopp, varmed beaktandet av folkpensionen i den egentliga regeln för beräkning av tilläggs pension minskat ålderspensionens belopp.

b) Storleken av invalid- och arbetslöshetspension

Storleken av invalidpension och av arbetslöshetspension skall fastställas på samma sätt som ålderspensionens belopp. I invalid- och arbetslöshetspensionsfall skall såsom till pension berättigande tjänstgöringstid räknas även den till pensionsåldern återstående tiden i de fall, i vilka denna tid räknas såsom berättigande till grundpension på grund av samma arbetsförhållande.

Är pensionsåldern högre än 65 år, kan till pensionssystemet fogas en sådan tilläggsförmån beträffande invalid- och arbetslöshetspensionens belopp, att den tillsammans med grundpensionen, invalidpensionen eller arbetslöshetspensionen är lika stor som grundpensionens den höjda pensionsåldern motsvarande ålderspension.

c) Nedsättning av tilläggspension, om barntillägg ingår i grundpensionen (APL 7 c §)

Ingår i sådan persons grundpension, som erhåller ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension, förhöjning enligt APL 7 c §, avdras från tilläggspensionen det belopp, med vilket tilläggspensionen tillsammans med övriga pensioner, som har beaktats vid begränsningen av tilläggspensionen, överstiger 66 % av den högsta APL-pension grundande lönen. Folkpensionen tas härvid i beaktande till samma belopp som vid fastställandet av sagda begränsning, dock högst till grunddelens belopp. Har emellertid tilläggsdel till ålderspension på grund av sänkt pensionsålder försäkrats, tas folkpension vid tillämpningen av denna punkt ej i beaktande för den tid, under vilken tilläggsdelen utbetalas.

d) Samordning av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension med vissa andra pensioner

Ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner skall samordnas med i lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen och lagen om skada, ådragen i militärtjänst stadgade pensioner med iakttagande av principerna i villkoren och grunderna beträffande fribrev för tilläggsförmåner, dock med sådan avvikelse från dessa principer att vid beräkning av samordningsgränsen används samma procenttal och folkpension till samma belopp som då tilläggspensions storlek bestäms enligt avsnitt II a.

III Tilläggsförmån, som hänför sig till familjepensions storlek

a) Villkoren för familjepension

Villkoren för erhållande av familjepension är antingen desamma, som enligt 4, 4 a och 4 b §§ APL eller dessa villkor utvidgade enligt avsnitt I, punkt c. Dessa villkor skall vara desamma både för grundskyddet och för tilläggs pensionsskyddet.

Familjepension fördelas mellan förmånstagarna så, att änkan får två andelar och varje barn en lika stor andel därav.

Familjepension erläggs inte

- till änka, ifall äktenskapet ingåtts sedan arbetstagaren fyllt 65 år; eller
- ifall arbetstagaren avlidit inom ett år från arbetsförhållandets början och döden huvudsakligen orsakats av sjukdom, som klart yppat sig före arbetsförhållandets begynnelse eller av sjukdom eller lyte, som han ådragit före sagda tidpunkt eller ifall arbetstagaren från inträdet i pensionsskyddet till sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension.

b) Storleken av familjepension

Storleken av familjepension skall bestämmas enligt följande principer:

- 1) Storleken av tilläggsfamiljepension beräknas genom att från den sammanlagda familjepensionen avdra den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundfamiljepensionen.

Full sammanlagd familjepension utgör, ifall förmånstagarna är minst tre, det i pensionsskyddets villkor bestämda procentbeloppet q % av den pensionsgrundande lönen. Av sagda belopp utgör full sammanlagd familjepension tre fjärdedelar, om förmånstagarna är två, och hälften, om endast en förmånstagare finns.

Är förmånslåtarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionsskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringstiden n månader, utgör den sammanlagda familjepensionen den av antalet till pension berättigande hela tjänstgöringsmånader utvisade n :te delen av den fulla sammanlagda familjepensionens belopp.

Tilläggsfamiljepensionens belopp begränsas sålunda, att den sammanlagda familjepensionen tillsammans med övriga APL- och KAPL-pensioner och sådana förmånslåtarens på arbets- och tjänsteförhållanden grundade familjepensioner samt på FÖPL och LFÖPL underställda verksamhetsperioder som företagare, vilka arbetsgivare anmäler till beaktande, utgör högst 60 % (eller 66 %) av den högsta APL-pension grundande lönen. Är förmånstagarna två, är sagda procenttal dock 45 (eller 49,5) och finns endast en förmånstagare, är procenttalet 30 (eller 33). Vid förrättande av begränsning beaktas dock inte i pensionen ingående förhöjning för viss tid.

Vid förrättandet av ovensagda begränsning kan dessutom som FamPL-pension motsvarande avdrag beaktas antingen

- folkpensionens grunddel till dubbla beloppet, om förmånstagarna är minst tre, till 1 1/2-faldiga beloppet om de är två, och i annat fall lämnas den obeaktad, eller
- folkpensionens grunddel, om förmånstagarna är minst två, och i annat fall lämnas den obeaktad.

Ovan avsedda, av arbetsgivare anmälda andra pensioner beaktas enligt bestämmelserna i pensionsskyddets villkor.

- 2) Tilläggsfamiljepensionens storlek bestäms genom att från den sammanlagda familjepensionen avdra den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundfamiljepensionen.

Full sammanlagd familjepension utgör det i pensionsskyddets villkor bestämda procenttalet q' % av den pensionsgrundande lönen ökat med en femtedel för varje barn, som är förmånstagare. Är endast barn förmånstagare, är den sammanlagda familjepensionen för ettvarit barns del $1/5 q'$ % av den pensionsgrundande lönen, och har barns båda föräldrar avlidit, är pensionen dubbelt så stor.

Är förmånslåtarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionsskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringstiden n månader, är den sammanlagda familjepensionen den av antalet till pension berättigande hela månader utvisade n :te delen av den fulla sammanlagda familjepensionens belopp.

Tilläggsfamiljepensionens belopp begränsas så, att då enbart änka är förmånstagare den sammanlagda familjepensionen, tillsammans med övriga APL- och KAPL-familjepensioner och sådana

på förmånslåtarens arbets- och tjänsteförhållanden ävensom på FÖPL och LFÖPL underställda verksamhetsperioder som företagare grundade familjepensioner, som arbetsgivare anmäler till beaktande, utgör högst det i pensionsskyddets villkor bestämda procenttalet r % av den högsta APL-pension grundande lönen. Härvid beräknas övriga familjepensioner under antagandet, att enbart änka är förmånstagare. I samma proportion minskas den sammanlagda familjepensionen även då förmånstagarna är barn. Vid begränsningens utförande beaktas dock inte i pensionen ingående förhöjning för viss tid.

Om familjepensioner, som baserar sig på företagarperioder enligt FÖPL och LFÖPL kan avtalas, att de alltid skall beaktas vid uppgörandet av ovannämnda begränsning.

Då den till pension berättigande tjänstgöringstiden beräknats från en senare tidpunkt än den, då arbetsförhållandet begynte, skall vid beräkning av tilläggspensionens storlek på APL-grundfamiljepension den del, som motsvarar tid, vilken ej beaktats vid beräkningen av hela familjepensionen, likställas med fribreven för andra arbetsförhållanden.

Tilläggspensionens storlek kan även bestämmas så, att den av tilläggspension, som bestämts på något ovan angivet sätt, utgör den proportionella del, som motsvarar den från tilläggspensionssystemets ikraftträdande till pensionsåldern beräknade andelen av hela den till familjepension berättigande tjänstgöringstiden.

När en icke registrerad pensionsanordning ändras till registrerad, må i villkoren för pensionsskyddet dessutom bestämmas, att det nya systemets pension för varje arbetstagare alltid är minst så stor, att den motsvarar den till det tidigare pensionssystemet hörande medel, som för hans del skall överföras det nya systemet till godo. På motsvarande sätt må förfaras även då villkoren för registrerad pensionsanordning ändras.

Efter kvinnlig förmånslåtare utgående familjepensionens storlek skall bestämmas enligt alternativ 1 eller därifrån härlett alternativ.

Den pensionsgrundande lönen och den till pension berättigande tjänstgöringstiden. Vid beräkningen iakttas ovan ifråga om ålders- och invalidpension angivna principer. Skulle förmånslåtaren då han avled ha haft rätt till invalidpension, som beviljas enligt 6 § 3 mom. APL, under förutsättning, att han då skulle blivit arbetsoförmögen, skall den till pensionsåldern återstående tiden räknas som till pension berättigande tjänstgöringstid.

A P L - g r u n d f a m i l j e p e n s i o n skall beräknas utan att samordning jämlikt 8 § APL beaktas. Höjning av i 5 a och 7 b §§ APL stadgad grundfamiljepension likställs vid beräkning av tilläggsfamiljepensions storlek med fribreven för övriga arbetsförhållanden.

P r o c e n t t a l e t q får vara högst 66.

P r o c e n t t a l e t q' skall väljas så, att det är minst 20 och högst 40.

D e n t i l l f u l l p e n s i o n b e r ä t t i g a n d e t j ä n s t g ö r i n g s t i d e n n skall väljas så, att antalet månader är minst 300 och högst 504.

P r o c e n t t a l e t r skall vara minst 30 och högst 40.

B e g r ä n s n i n g av tilläggsfamiljepension förrättas inte ånyo sedan pensionen begynt, även om beloppet av den pension, som inverkat därpå, skulle ha förändrats.

Familjepensionerna skall s a m o r d n a s med i olycksfallsförsäkringslagen, trafikförsäkringslagen och lagen om skada, ådragen i militärtjänst stadgade pensioner med iakttagande av principerna i villkoren och grunderna beträffande fribrev för frivilliga tilläggsförmåner dock med sådan avvikelse från dessa principer, att vid beräkning av samordningsgränsen används samma procenttal och pension enligt familjepensionslagen till samma belopp som vid begränsning av tilläggsfamiljepensions storlek.

IV Begravningsbidrag

Förutsättningarna för erläggande av begravningsbidrag skall bestämmas så, att begravningsbidrag utgår, ifall arbetstagaren avlider medan han är eller efter att ha ända till pensionsåldern tjänstgjort i arbetsförhållande, vars pensionsskydd omfattar rätt till begravningsbidrag eller medan han erhåller eller är berättigad att på grund av arbetsförhållandet erhålla invalidpension, som beviljats med tillämpning av 6 § 3 mom. APL. Begravningsbidrag erläggs till förmånslåtarens anhöriga eller, där sådana inte finns, till den, som erlagt begravningskostnaderna.

Som begravningsbidrags storlek kan väljas 1, 2 eller 3 gånger beloppet av den i 7 § APL angivna månadslönen. Dessutom begränsas begravningsbidrags storlek så, att det ej överstiger i 29 § 2 momentet lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt nämnd kapitalprestation.

V Personkretsen

I villkoren för pensionsskydd skall definieras den personkrets, som blir delaktig av tilläggsförmåner, varvid arbetsgivarens personal ifråga om pensionsskyddets innehåll får indelas i flere grupper. Härvid skall dock bestämmelserna i 2 § 1 momentet socialministeriets beslut den 30.12.1966 angående villkoren för registrering av tilläggsförmåner (745/66) iakttagas.

VI Tilläggs-pensionsskydds ikraftträdande

För ikraftträdandet av tilläggs-pensionsskydd kan uppställas en åldersgräns och bestämmas en väntetid, efter vilken personen ifråga inträder i tilläggs-pensionsskyddet. Åldersgränsen får dock inte väljas högre än 35 år, ej heller väntetiden bestämmas längre än 5 år.

VII Övrigt

a) Förvägrande eller minskning av invalidpension och familjepension

För tilläggs-pensionsskydd skall beträffande förvägrande och minskning av invalidpension och familjepension gälla samma, stadgandena i 8 b § APL motsvarande bestämmelser som för minimipensionsskydd.

b) Utbetalning av pension

Utbetalningen av tilläggs-pensionerna skall ske enligt samma bestämmelser som utbetalningen av minimiskyddspensionerna.

c) Fribrev för tilläggsförmåner

Beträffande fribrev iakttas de villkor och grunder, som fastställs för fribrev.

d) Villkoren för pensionsskydd i vissa specialfall

Ifall annat ej följer av försäkringsavtalet, skall beträffande den, som på grund av i avsnitt VI angiven väntetid eller åldersgräns eller riskurval eller vägran att tillhöra tilläggs-pensionsskyddet inte

tillhör detta, för grundpensionsskyddets del tillämpas den pensionsålder och de villkor för pensionsskydd, som borde tillämpas i händelse här ovan nämnda skäl att inte inträda i tilläggspensionsskyddet inte skulle föreligga.

Har någon efter att tjänstgjort till arbetsförhållande hörande väntetid redan uppnått pensionsanordningens pensionsålder, överensstämmer för honom pensionsåldern och pensionsskyddets villkor med APL:s minimifordringar.

REGISTRERBARA TILLÄGGSFÖRMÅNER ENLIGT 11 §
1 MOMENTET LFÖPL OCH 11 § 1 MOMENTET FÖPL

Nedan meddelade regler för beräkning av tilläggsförmåner används vid uträkning av tilläggsförmåns belopp då sådan förmån eller ändring därav träder i kraft. Eljest gäller tilläggsförmån enligt den senast gjorda beräkningen, justerad enligt i 9 § APL angivet index.

I Förbättringar av villkoren för erhållande av pension

a) Pensionsåldern

Pensionsåldern för tilläggs pensionsskydd kan väljas i hela år lägre än 65 år.

b) Personkretsen

För lantbruksföretagare, som avses i 22 § 6 mom. LFÖPL, kan anordnas ålders- och familjepensionsskydd av den storlek, som anges i avsnitt II, punkt b och avsnitt III, punkt b, nedan.

II Tilläggsförmån beträffande ålders-, invalid- och arbetslöshetspensions belopp

Orsakas arbetsoförmåga av sjukdom, lyte eller skada, som företagare var behäftad med då samma verksamhetsperiod som företagare begynte, är han berättigad till invalidpension i grund av tilläggs pensionsskydd endast ifall han blivit arbetsoförmögen efter att ha inträtt i tilläggs pensionsskyddet och tidigast ett år efter periodens början.

a) Storleken av ålderspension

Ålderspensions storlek skall bestämmas enligt följande beräkningsregler:

Tilläggspensions storlek beräknas så, att den av tilläggs-pensionen tillsammans med den på samma företagperiod grundade FÖPL (LFÖPL) minimipensionen bildade målsatta pensionen utgör högst 66 % av den tilläggspensionen grundade arbetsinkomsten. Vid beräkning av minimipensions målsatta belopp räknas den till pension berättigande tiden ända till 65 års ålder.

Tilläggspensions belopp begränsas så, att det tillsammans med övriga FÖPL-, LFÖPL-, APL- och KAPL-pensioner utgör högst 66 % av den FÖPL-, LFÖPL- och APL-pension grundande arbetsinkomsten eller lönen. Som LFÖPL-pension grundande arbetsinkomst betraktas härvid minst den i 19 § 2 mom. LFÖPL avsedda arbetsinkomsten. Löper verksamhetsperiod som företagare och arbetsförhållande jämsides, sammanräknas arbetsinkomsten och lönen vid begränsningens verkställande.

Storleken av familjepension för lantbruksföretagare, som avses i 22 § 6 mom. LFÖPL, beräknas enligt det ovan sagda genom att som minimipension i grund av samma företagperiod anteckna 0.

Den tilläggspension grundande lönen skall bestämmas på samma sätt som den bestämts för vederbörandes minimipensionsskydd, dock så, att denna inkomst får överstiga det i 7 § 1 mom. FÖPL angivna markbeloppet och att i 8 § 2 mom. LFÖPL avsedd arbetsinkomst kan bestämmas enligt de verkliga hektartalen.

Högsta arbetsinkomst eller lön. Vid val av sådan används för FÖPL- och LFÖPL-frånbrev den arbetsinkomst, som ligger till grund för pension enligt minimiskyddet och för fortsatt verksamhetsperiod som företagare den tilläggspension grundande arbetsinkomsten.

F Ö P L (L F Ö P L) - m i n i m i p e n s i o n skall beräknas utan att beakta samordning enligt 8 § APL och utan att beakta vederbörandes eventuella företagareverksamhet efter 65 års ålder. Samtliga till ifrågavarande företagareperiod hörande försäkringspremier enligt minimiskyddet antas vara erlagda. Förhöjning av minimipensionen enligt APL 7 c § tas inte i beaktande vid beräkningen av tilläggspensionens belopp.

Är tilläggspensionsskyddets pensionsålder lägre än 65 år, försäkras till ålderspensionen en tilläggsdel, vars storlek från pensionsåldern till 65 års ålder är förenämnda minimipension och från och med 65 års ålder skillnaden mellan de minimipensioner, som motsvarar 65 års ålder och pensionsåldern. Från denna tilläggsdel avdras minimiskyddets invalidpension och den del av ålderspensionen, som företagaren efter att ha uppnått tilläggspensionsskyddets pensionsålder medan han hade invalidpension intjänat i minimipension.

b) Storleken av invalid- och arbetslöshetspension

Storleken av invalid- och arbetslöshetspension skall bestämmas på samma sätt som storleken av 65 års pensionsålder motsvarande tilläggsålderspension.

c) Samordning av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension med vissa andra pensioner

Ålders-, arbetslöshets- och invalidpensionerna skall samordnas med pensioner enligt lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om trafikförsäkring och lagen om skada, ådragen i militärtjänst, med iakttagande av principerna i villkoren och grunderna beträffande fribrev för tilläggsförmåner.

III Tilläggförmån beträffande familjepensions belopp

a) Villkoren för familjepension

Familjepension fördelas mellan förmånstagarna sålunda, att änkan får två andelar och varje barn en lika stor andel därav.

Familjepension erlägges inte

- till änka, om äktenskapet ingåtts efter det företagaren fyllt 65 år; eller
- ifall företagaren avlidit inom ett år från företagarens början och döden huvudsakligen orsakats av sjukdom, som klart yppat sig innan verksamhetsperioden begynte, eller av lyte eller skada, som han ådragit sig före sagda tidpunkt, eller ifall företagaren från inträdet i tilläggspensionsskyddet till sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension.

b) Storleken av familjepension

Familjepensions storlek skall bestämmas enligt följande principer:

Tilläggsfamiljepensions storlek beräknas genom att från den sammanlagda familjepensionen avdra den på samma verksamhetsperiod som företagare grundade FÖPL (LFÖPL)-minimifamiljepensionen. Vid beräkning av minimifamiljepension räknas den till pension berättigande tiden ända till 65 års ålder.

Den sammanlagda familjepensionen är, då förmånstagarna är minst tre, högst 66 % av den familjepension grundande arbetsinkomsten. Den sammanlagda familjepensionen är tre fjärdedelar av sagda belopp om förmånstagarna är två och hälften därav om endast en förmånstagare finns.

Tilläggs pensions belopp begränsas sålunda, att den sammanlagda familjepensionen tillsammans med övriga FÖPL-, LFÖPL-, APL- och KAPL-familjepensioner är högst 66 % av den högsta FÖPL-, LFÖPL- och APL-pension grundande arbetsinkomsten eller lönen. Som LFÖPL-pension grundande arbetsinkomst betraktas härvid minst den i 19 § 2 mom. LFÖPL avsedda arbetsinkomsten. Är förmånstagarna två, är sagda procenttal dock 49.5 och om endast en förmånstagare finns är procenttalet 33. Fortgår verksamhetsperiod som företagare och arbetsförhållande jämsides, sammanräknas arbetsinkomsten och lönen då begränsningen verkställs.

Storleken av familjepension efter lantbruksföretagare, som avses i 22 § 6 mom. LFÖPL beräknas enligt ovanstående genom att på samma företagarperiod grundad minimifamiljepension betecknas med noll.

V i d b e r ä k n i n g a v t i l l ä g g s p e n s i o n grundande arbetsinkomst och vid val av högsta arbetsinkomst eller lön iaktas ovan beträffande ålderspension och invalidpension angivna principer.

F Ö P L - (L F Ö P L) - m i n i m i f a m i l j e p e n - s i o n beräknas utan iakttagande av samordning jämlikt 8 § APL. Samtliga förmånslåtarens till ifrågavarande verksamhetsperiod som företagare hörande försäkringspremier enligt minimiskyddet antas vara erlagda.

Är tilläggs pensionens pensionsålder lägre än 65 år och har försäkrad till familjepension berättigade förmånstagare, skall familjepensionens tilläggsdel försäkras då försäkring upptages. Tilläggsdelen motsvarar den med grundskyddet överensstämmande familjepension, som är grundad på arbetsinkomsten vid försäkringens upptagande och den från den

nedsätta pensionsåldern till 65 års ålder beräknade verksamhetsperioden som företagare. Från tilläggspensionen avdras den på motsvarande företagarperiod grundade familjepensionen enligt grundskyddet.

Familjepensioner skall s a m o r d n a s med pensioner enligt lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om trafikförsäkring och lagen om skada, ådragen i militärtjänst, med iakttagande av principerna i villkoren och grunderna beträffande fribrev för frivilliga tilläggsförmåner.

IV Övrigt

a) Förvägrande eller minskning av invalidpension och familjepension

För tilläggspensionsskydd skall rörande förvägrande och minskning av invalidpension och familjepension samma bestämmelser gälla som för minimiskyddet.

b) Utbetalning av pension

Tilläggspensionernas utbetalning skall ske enligt samma bestämmelser som utbetalningen av minimiskyddets pensioner.

c) Fribrev för tilläggsförmåner

Beträffande fribrev iakttas de villkor och grunder, som fastställs för fribrev.